

Розробники:

Коркішко А.В. – старший викладач кафедри педагогіки вищої школи,
кандидат педагогічних наук

Рецензенти:

Фатальчук С.Д. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Панасенко Е.А. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.
(ПІБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Керівник групи забезпечення Глущенко В.А.
(ПІБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 1,5 самостійної роботи здобувача – 5	16 год.	6 год.
	Практичні	
	14 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	90 год.	108 год.
	Вид контролю: екзамен	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж фахівця в галузі освіти» є: формування здатності до виконання професійних завдань освітнього та інноваційного характеру в закладах освіти України, іміджової компетентності педагога; оволодіння системою наукових понять педагогічної іміджології, набуття практичних навичок ефективного іміджування в системі освіти; оволодіння технологією формування позитивного професійного іміджу педагога.

2. МАТРИЦЯ

компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни «Професійний імідж фахівця в галузі освіти»

Компетентності, які формуються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами, реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію, застосовувати принципи освітньої самоорганізації.</p> <p>ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність застосовувати softskills у практичних ситуаціях.</p> <p>ФК15. Здатність взаємодіяти з професійними спільнотами (на місцевому, регіональному,</p>	<p>ПРН1. Вільно використовувати державну та іноземну мови в ситуаціях професійної комунікації як усно, так і письмово.</p> <p>ПРН2. Уміє бути професійно відповідальним, демонструючи сумлінність та активність до праці, чуйність, вимогливість, тактовність та принциповість до колективу, самокритичність та самоконтроль.</p> <p>ПРН8. Здійснює самостійну інтелектуальну діяльність, усвідомлено та відповідально обирає шлях реалізації власного особистісно-професійного потенціалу, оптимізує всі можливі ресурси для самоорганізації та саморозвитку.</p> <p>ПРН11. Здатний до ефективної</p>	<p>словесний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).</p>	<p>спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, оцінювання самостійної роботи (огляд фахової літератури, доповідь, презентація; міні-гімн, бліц-презентація; есе; створення ментальної карти), екзамен.</p>

<p>національному, європейському й глобальному рівнях) на засадах партнерства та підтримки, дотримуючись морально-етичних цінностей, з метою розвитку професійних знань та фахових компетентностей; використовувати отриманий досвід для реалізації цілей освітнього процесу в закладах профільної середньої освіти.</p>	<p>взаємодії з іншими людьми в професійному просторі, уміє працювати в умовах непередбачуваної ситуації, кризи та нести відповідальність за прийняття рішень, бачить складну ситуацію не як проблему, а як можливість розвитку, здатний до позитивної адаптації та успішної самореалізації в новій ситуації.</p> <p>ПРН25. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності; уміє взаємодіяти з професійними спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) на засадах партнерства та підтримки для розвитку професійних знань і фахових компетентностей.</p>		
---	---	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л.	пр.	лаб	с.р.		л.	пр.	лаб	с.р.
Тема 1. Історія становлення та розвитку феномену «імідж».	12	2			10	10				10
Тема 2. Особливості формування іміджу фахівця в сучасних умовах.	12	2			10	15	2			13
Тема 3. Педагогічна іміджелогія як галузь знань	12	2			10	10				10
Тема 4. Технології іміджування.	16	2	2		12	17	2			15
Тема 5. Мистецтво створення персонального іміджу. Професійний імідж педагога	18	2	4		12	17		2		15
Тема 6. Імідж і кодекс зовнішнього вигляду педагога ЗВО.	16	2	2		12	17		2		15
Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування	18	2	4		12	17	2			15
Тема 8. Імідж і етикет сучасного педагога.	16	2	2		12	17		2		15
Усього годин	120	16	14		90	120	6	6		108

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Історія становлення та розвитку феномену «імідж».	2	
2	Особливості формування іміджу фахівця в сучасних умовах.	2	2
3	Педагогічна іміджелогія як галузь знань	2	
4	Технології іміджування.	2	2
5	Мистецтво створення персонального іміджу. Професійний імідж педагога	2	
6	Імідж і кодекс зовнішнього вигляду педагога ЗВО	2	

7	Майстерність педагогічного спілкування	2	2
8	Імідж і етикет сучасного педагога.	2	
	Разом	16	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Технології формування іміджу фахівця.	2	
2	Професійний імідж сучасного педагога	4	
3	Вимоги до професійного іміджу сучасного педагога	2	
4	Комунікація у побудові професійного іміджу сучасного педагога	4	4
5	Педагогічний імідж та етика у суб'єкт-суб'єктній взаємодії	2	2
	Разом	14	6

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заоч.
1	Імідж як історико-культурний феномен	10	10
2	Професійний імідж фахівців різних галузей. Інші види іміджу	10	13
3	Іміджелогія як наука і практична діяльність	10	10
4	Розробка та застосування стратегій формування іміджу	12	15
5	Механізми впливу в процесі формування іміджу	12	15
6	Персональна іміджелогія	12	15
7	Педагогічне спілкування та педагогічна майстерність	12	15
8	Особливості етичної поведінки сучасного педагога	12	15
	Разом	90	108

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає диференційований та об'єктивний облік результатів освітньої діяльності здобувачів і включає наступні блоки:

– контроль засвоєння теоретичних знань (усне опитування, обговорення проблемних питань, виконання аудиторних робіт на практичних заняттях тощо);

– контроль самостійної роботи здобувачів (огляд фахової літератури, доповідь, презентація; міні-гімн, бліц-презентація; есе; створення ментальної карти).

Питання до екзамену

1. Становлення й розвитку феномену «імідж» у стародавні часи та його усталення в епоху Середньовіччя.
2. Розвиток іміджу в епоху Відродження та Нового часу.
3. Характеристика категорії «імідж» у літературних пам'ятках культури Київської Русі та філософській, історико-педагогічній літературі (IX–XVIII ст.)
4. Американська та західноєвропейська традиції іміджування XIX–XX столітті.
5. Сутність феномена «імідж» в контексті зарубіжних досліджень XX–XXI ст.
6. Імідж як об'єкт сучасного наукового дослідження вітчизняних учених.
7. Сучасні концептуальні підходи до формування іміджу в системі гуманітарних наук.
8. Поняття, основні види і типи іміджу.
9. Функції та інструментарій іміджу.
10. Модель поведінки для створення позитивного іміджу.
11. Комплексний код іміджу
12. Складові іміджу
13. Архетипи як базова основа іміджів.
14. Фасцинація й атракція – невід'ємні елементи іміджування.
15. Етапи формування іміджу.
16. Проектування іміджу.
17. Технології самопрезентації. Вибір ефективних способів і тактик самопрезентації. Техніки самопрезентації в умовах професійної взаємодії (повсякденні ситуації, формальні і неформальні заходи тощо).
18. Техніки створення яскравого та пізнаваного образу.
19. Техніки формування позитивного ставлення.
20. Техніки піднесення іміджу.
21. Персональний імідж: теорія і практика.
22. Імідж: структура, функції, основні вимоги та характеристики з урахуванням специфіки, умов діяльності та функціональних обов'язків.
23. Особливості сприйняття, стереотипи і очікування в професійному середовищі.

24. Інформація, що формує імідж.
25. Оцінка реального іміджу та визначення проблем.
26. Аналіз іміджевих ресурсів і оцінки свого іміджевого потенціалу.
27. Мистецтво управління увагою, враженням і оцінками.
28. Основні засоби створення іміджу.
29. Професійно значущі якості.
30. Невербальні засоби.
31. Вербальні засоби.
32. Професійний контекст.
33. Імідж як цілісний образ, єдність внутрішнього та зовнішнього, змісту та форми. Імідж – стандарт сучасного педагога.
34. Етапи побудови персонального іміджу.
35. Співвідношення свідомого та несвідомого у сприйнятті іміджу педагога.
36. Вікові особливості у побудові та сприйнятті іміджу.
37. Суміщення індивідуальних потреб, пріоритетів, модних тенденцій з вимогами, що висуваються до зовнішнього вигляду сучасного педагога.
38. Адекватний вибір засобів зовнішньої виразності (одяг, аксесуари, атрибути).
39. Види стилю (діловий, неофіційний, неформальний стиль).
40. Діловий стиль: фактори впливу (сфера діяльності, посада, статус, ситуація, індивідуальні особливості, особисті пріоритети, мода, принципи вибору).
41. Стандарти та норми ділового стилю.
42. Поняття педагогічного спілкування, його особливості, функції, види. Педагогічне спілкування як діалог.
43. Структура педагогічного спілкування.
44. Стиль педагогічного спілкування.
45. Конфлікт у педагогічній взаємодії.
46. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.
47. Увага й увава викладача.
48. Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання. Загальна характеристика переконування.
49. Загальна характеристика навіювання.
50. Взаємозв'язок переконування та навіювання як способів педагогічного впливу.
51. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.
52. Сучасний діловий етикет: культура, основні принципи та особливості.
53. Персональний імідж сучасного педагога в корпоративній культурі освітнього закладу.
54. Корпоративна культура вишу.
55. Компетентність, професіоналізм і толерантність як важливі складові іміджу викладача.

7. Рекомендована література

Основна

1. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
2. Зусін В.Я. Етика і етикет ділового спілкування. *Навчальний посібник, 4-е вид., перероб. та доп.* Маріуполь : ПДТУ, 2019. 206 с. URL : <http://umm.pstu.edu/handle/123456789/18013>
3. Коркішко О.Г., Коркішко А.В. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Професійний імідж фахівця в галузі освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 014 Середня освіта (Мова та література (англійська)) денної та заочної форми навчання. Краматорськ : Видавництво ЦТРІ-«Друкарський дім», 2020. 124 с.
4. Коркішко А.В. Педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх магістрів педагогіки вищої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ, 2018. 357 с.
5. Хавкіна Л.М. Іміджелогія: навчально-методичний посібник. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 64 с.
6. Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. Основи педагогічної майстерності : практикум. Вінниця : «Твори», 2019. 240 с

Допоміжна

1. Алфімов В.М., Бондаренко В.І., Фатальчук С.Д. Формування професійного іміджу вчителя трудового навчання і технологій: навчально-методичний посібник. *Рекомендовано до друку вченою радою Донбаського державного педагогічного університету (протокол №4 від 28.11.2019 р.)*. Слов'янськ: Видавець Маторін Б.І., 2019. 199с.
2. Апостол, О.В. Професійний імідж викладачів закладів вищої освіти як проблема педагогічної теорії та практики. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки : реалії та перспективи : зб. наук. праць*. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. Вип. 72 (т.1) С. 27–31.
3. Довга Т.Я. Імідж і здоров'я: термінологічний словник. Навчальний посібник. Харків: ФОП Озеров Г.В., 2017. 72 с.
4. Довга Т.Я. Мода. Стиль. Одяг: термінологічний словник. Навчальний посібник. Харків: ФОП Озеров Г.В., 2017. 80 с.
5. Йохансен Б. Нові навички лідера. Київ: Network TwentyOne Ukraine, 2018, 160 с.
6. Коркішко А. В. Професійний імідж майбутнього магістра педагогіки вищої освіти як єдність особистісного та професійного компонентів. *Наукова скарбниця освіти Донеччини*. Наук.-метод. журнал. Слов'янськ, 2017. № 2. С. 22-25.

7. Коркішко А.В. Специфіка професійного іміджу майбутнього педагога як предмет наукових досліджень. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*: зб. наук. праць / Гол. редактор Г.П.Шевченко. Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2017. Вип. 1 (76).С. 103-111.
8. Кувачов В.П., Чорна Т.С., Мітков В.Б. Імідж викладача, як фактор мотивації студентів. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць*. Мелітополь: ТДАТУ, 2019. Вип. 22. С. 216-225.
9. Лугова В.М. Напрями удосконалення іміджу викладача закладу вищої освіти. *Молодий вчений*. 2020. №3. С. 399–404.
10. Лугова В.М. Формування професійного іміджу викладача в закладах вищої освіти. *Адаптивне управління: теорія і практика : електронне наукове фахове видання. Сер. Педагогіка*. 2019. Т. 6, № 11. URL :<https://amtp.org.ua/index.php/journal/issue/view/14>.
11. Плачинда, Т.С. Іміджвикладача закладу вищої освіти. *International Journal of Education and Science*, 2019, 2(4), 28. doi:10.26697/ijes.2019.4.15
12. Федірчик Т., Нікула Н. Система формування професійно-педагогічного іміджу майбутніх викладачів вищої школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018, №10 (84). С 226–237.

6. Інформаційні ресурси

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL:<http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про освіту: Закон України № 38-39 від 05 вер. 2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

7. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Професійний імідж фахівця в галузі освіти» URL: <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/>